

ПРИКАЗ

28.11.2025

БОЕРЫК

№

736-П

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 5 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр ачылган мәдәни мирас объект Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 5 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объект сыйфатында Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренә) бердәм дәүләт реестрына кергән, аның территориясе чикләрен һәм аны саклау предметын раслау турында

«Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләре турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының 2025 елның 17 ноябрендәге уңай бәяләмәсә нигезендә боерык бирәм:

1. Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 5 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр ачылган мәдәни мирас объект Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 5 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, (объект төре – һәйкәл) региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объект сыйфатында Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренә) бердәм дәүләт реестрына кертергә.

2. Әлеге карарның 1 нче кушымтасы нигезендә Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 5 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объект территориясе чикләрен расларга.

3. Әлеге карарның 2 нче кушымтасы нигезендә Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 5 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объект саклау предметын расларга.

4. Мэдэни мирас объектларын исэпкэ алу һәм шәһәр төзелеше эшчәнлегә бүлегенә күрсәтелгән мэдэни мирас объекты территориясе чикләре турында белешмәләрне Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына һәм Россия Федерациясе халыклары мэдэни мирас объектларының (тарихи һәм мэдэни һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына кертүне тәмин итәргә.

5. Бу бoерык үтәлешен контрольдә тоту буенча үземне җаваплы итеп билгелим.

Рәис

И.Н. Гуцин

Татарстан Республикасы Мәдәни
мирас объектларын саклау
комитетының 2025 елның 28
ноябрендәге 736-П номерлы
боерыгына 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре,
Назаровлар урамы, 5 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом»,
XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты
территориясе чикләре

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы,
5 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге
мәдәни мирас объекты территориясе чикләре картасы (схемасы)

Масштабы 1:1000

Шартлы билгеләр:

—	- мәдәни мирас объекты территориясе чиге
• 1	- мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә характерлы ноктасы
■	- мәдәни мирас объекты
■	- заманча корылма
—	- КМБДР белешмәләре буенча жир кишәрлекләре чикләре
16:37:010202:32	- жир кишәрлегенә кадастр номеры

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар
урамы, 5 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр,
региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренен
текстлы тасвирламасы

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар
урамы, 5 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ
әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә уза:

Чикне узу		Чикне узуның тасвирламасы
ноктадан	ноктага кадәр	
1	2	мәдәни мирас объектының төньяк-көнбатыш почмагынан ерак түгел урнашкан 1 ноктасыннан көнчыгыш юнәлештә Назаровлар урамына параллель рәвештә 16,42 м ераклыкка 2 ноктасына кадәр;
2	3	2 ноктасыннан көньяк юнәлештә мәдәни мирас объектының көнчыгыш диварына параллель рәвештә 15,37 м ераклыкка 3 ноктасына кадәр;
3	4	3 ноктасыннан көнбатыш юнәлештә Назаровлар урамына параллель рәвештә 16,38 м ераклыкка 4 ноктасына кадәр;
4	1	4 ноктасыннан төньяк юнәлештә мәдәни мирас объектының көнбатыш диварына параллель рәвештә 15,58 м ераклыкка 1 ноктасына кадәр.

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 5 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренен **характерлы нокталары таблицасы**

Нокта №	Жирле координаталар системасындагы нокта координаталары (МСК-16)	
	X	Y
1	386173.57	1300457.25
2	386173.57	1300473.68
3	386158.21	1300474.18
4	386157.99	1300457.80
1	386173.57	1300457.25

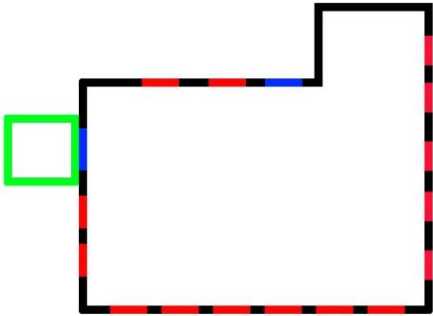
Татарстан Республикасы Мәдәни
мирас объектларын саклау
комитетының 2025 елның 28
ноябрендәге 736-П номерлы
боерыгына 2 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар
урамы, 5 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр,
региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектын
саклау предметы

1. Объектның урнашу урыны – Назаровлар урамындагы кызыл линия буенча Болгар тарих-архитектура музей-тыюлыгы территориясендә.
2. Күләм-киңлек композициясе: планда катлаулы конфигурация; һәйкәлнең өске ноктасы буенча биеклеп билгеләре; бер кат.
3. Фасадларның архитектура-композицион чишелеше:
 - 1) Төньяк фасады: дентикуллы түбә кәрнизе; кәрниз астында горизонталь тарттыргыч; почмак калаклары; жылпәзәле өем белән эшләнган жәя түбәле ишек уемы; яссы тоташтыргычлы ике тәрәзә уемы;
 - 2) Көнчыгыш фасады: дентикуллы түбә кәрнизе; кәрниз астында горизонталь тарттыргыч; почмак калаклары; жәя тоташтыргычлы тәрәзә уемнары; уртада ике сынык почмаклы гади яссы тәрәзә йөзлекләре; тәрәзә төбә кәрнизе; жәя түбәле ишек уемы; жылпәзә белән өлегән, жәяле тоташтыргычлар белән эшләнган декорсыз кечкенә тәрәзә уемы;
 - 3) Көнъяк фасады: төп фасад буенча алты яктылык күчәре; почмак калаклары; жәяле тоташтыргычлар белән тәрәзә уемнары; уртада ике сынык түбәле гади яссы тәрәзә йөзлекләре; тәрәзә төбә кәрнизе; тәрәзә төбәндәге турыпочмаклы куышлар; дентикуллы түбәле кәрниз; турыпочмаклы ишек уемы;
 - 4) Көнбатыш фасады: почмаклы калаклар; профильле түбә кәрнизе; турыпочмаклы ишек уемы; декорсыз, жәяле тоташтыргычлар белән ясалган ике тәрәзә уемы, жылпәзәләп өөлгән. Стеналарның материалы – буялган кирпич.
4. Түбәсе. Конфигурациясе - вальма түбә. Түбә материалы - табаклы тимер.

*Саклау предметы комплекслы һәм фәнни тикшеренүләр, реставрация эшләре нәтижеләре буенча үзгәртелергә мөмкин.

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 5 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектын саклау предмети таблицасы

Т/с	Саклау предмети	Төп элементларны фотофиксацияләү/график материаллар
1.	Объектның урнашу урыны – Назаровлар урамындагы кызыл линия буенча Болгар тарих-архитектура музей-тыюлыгы территориясендә	 Шартлы билгеләр: - мәдәни мирас объекты - заманча корылма 1 нче рәсем. Объектның урнашу урыны
2.	Күләм-киңлек композициясе: планда катлаулы конфигурация; һәйкәлнең өске ноктасы буенча биеклек билгеләре; бер кат	 2 нче рәсем. Гомуми күренеше ул. Назаровых Шартлы билгеләр: - тарихи ишек уемнары - тарихи тәрәзә уемнары - тарихи капитал диварлар - заманча корылма 3 нче рәсем. Схемасы

3. Фасадларның архитектура-композицион чишелеше:
- 1) Төньяк фасады: дентикуллы түбә кәрнизе; кәрниз астында горизонталь тарттыргыч; почмак калаклары; жилпәзәле өем белән эшләнган жәя түбәле ишек уемы; яссы тоташтыргычлы ике тәрәзә уемы;
- 2) Көнчыгыш фасады: дентикуллы түбә кәрнизе; кәрниз астында горизонталь тарттыргыч; почмак калаклары; жәя тоташтыргычлы тәрәзә уемнары; уртада ике сынык почмаклы гади яссы тәрәзә йөзлекләре; тәрәзә төбә кәрнизе; жәя түбәле ишек уемы; жилпәзә белән өлегән, жәяле тоташтыргычлар белән эшләнган декорсыз кечкенә тәрәзә уемы;
- 3) Көнъяк фасады: төп фасад буенча алты яктылык күчәре; почмак калаклары; жәяле тоташтыргычлар белән тәрәзә уемнары; уртада ике сынык түбәле гади яссы тәрәзә йөзлекләре; тәрәзә төбә кәрнизе; тәрәзә төбөндәге турыпочмаклы куышлар; дентикуллы түбәле кәрниз; турыпочмаклы ишек уемы;
- 4) Көнбатыш фасады: почмаклы калаклар; профильле түбә кәрнизе; турыпочмаклы ишек уемы; декорсыз, жәяле тоташтыргычлар белән ясалган ике тәрәзә уемы, жилпәзәләр өөлгән. Стеналарның материалы – буялган кирпич

4 нче рәсем. Төньяк фасады

5 нче рәсем. Жәя түбәле ишек уемы

6 нчы рәсем. Көнчыгыш фасады

7 нче рәсем. Турыпочмаклы ишек уемы

8 нче рәсем. Көнъяк фасады

9 нчы рәсем. Көнбатыш фасады

10 нчы рәсем. Турыпочмаклы ишек уемы

4. Түбәсе. Конфигурациясе - вальма түбә. Түбә материалы - табаклы тимер

11 нче рәсем. Түбәсе